

XARİCİ DİLİN TƏDRİSİNDƏ OXU BACARIĞININ FORMALAŞDIRILMASININ PRİNSİPLƏRİ VƏ YOLLARI

Ş.R. Kamilli

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Akademik Həsən Əliyev, 104, Bakı, Azərbaycan
e-mail: kamillisms@gmail.com

Xülasə. Qlobal ünsiyyətin əhəmiyyətinin getdikcə artdığı müasir dünyanın insanlardan daha keyfiyyətli yaşamaq, təhsil almaq və daha yaxşı iş imkanına malik olmaq üçün əsas tələblərindən biri xarici dil biliyinə sahib olmaqlarıdır. Məqalədə xarici dilin mənimsədilməsinin əsas və ilkin mərhələlərindən biri olan oxu bacarığının formalaşdırılmasının prinsipləri və yolları araşdırılmışdır. Həmçinin, məqalədə analitik, sintetik, multisensor və kontekstual yanaşmaların mahiyyəti və rolu aydınlaşdırılmışdır.

Açar sözlər: Oxu bacarığı, analitik yanaşma, sintetik yanaşma, multisensor yanaşma, kontekstual yanaşma.

Giriş

Xarici dili tədris edərkən öyrənənlərdə oxu bacarığını formalaşdırmaq xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Ənənəvi olaraq xarici dilin tədrisi həmin dilin əlifbasının öyrədilməsi ilə başlayır. Bu isə təsadüfi deyil. Xarici dildə mətnin anlaşılması hərflər » söz » cümlə » mətn istiqamətində həyata keçir [4, s. 313-338]. Ümumiyyətlə, oxu bacarığı yazılı simvolların, hərflərin və sözlərin tanınması və mənalandırılması deməkdir [3, s.52]. Öyrənənlərdə oxu bacarığının inkişaf etdirilməsi yalnız xarici dilin dərinədən və mükəmməl tədrisinə xidmət etmir. Eyni zamanda, xarici dildə oxu vərdislərinin və bacarıqlarının mənimsənilməsi ən qədim zamanlardan bəri bir xalqın mədəniyyətinin, ədəbiyyatının və tarixinin gələcək nəsillərə ötürülməsi prosesinin yalnız bir xalqın, ölkənin və ya coğrafi ərazinin daxili ilə sərhədlənməməsinə, bir-birlərindən məkan etibarını ilə çox uzaq, mədəniyyət baxımından çox fərqli olan müxtəlif xalqların da ötürülən bilik və təcrübədən faydalana bilməsinə şərait yaradır [2, s. 263]. Xarici dilin tədrisinin mühim tərkib hissəsi olan öyrənənlərdə oxu bacarığının formalaşdırılmasının müxtəlif prinsipləri və yolları vardır. Hər bir xarici dil müəllimi onlara yaxından bələd olmalıdır.

Xarici dilin tədrisində oxu bacarığının formalaşdırılmasında istifadə olunan yanaşmalar

1. Sintetik yanaşma

Sintetik yanaşmadan istifadə edən xarici dil müəllimi öyrənənlərdə oxu bacarığını formalaşdırmaq üçün tədris prosesinə tək-tək hərfləri göstərərək və hərflər-səs əlaqələrini izah edərək başlayır. Məsələn: İngilis dili müəllimi əvvəlcə **-p**, **-e** və **-n** hərflərini izah edir və tələffüzünü başa salır. Hərfləri öyrətdikdən sonra müəllim öyrənənlərdən **pen** (qələm) sözünü düzgün şəkildə oxumaqlarını tələb edir. Sintetik yanaşmanın əsas üstünlüyü ondan ibarətdir ki,

tədris prosesi sadədən mürəkkəbə doğru gedir. Yəni, ilk olaraq xarici dildə hərflərin, sonra hərf birləşmələrinin, daha sonra isə sözlərin düzgün oxunuşu öyrədilir. Bu isə öz növbəsində öyrənilərdə xarici dildə oxu bacarığını əzbər əsasında formalaşdırmamağa xidmət edir. Hərflərin oxunuşunu əvvəlcədən bilən öyrənən xarici dildə yalnız oxunuşunu əzbərlədiyi sözləri deyil, bütün sözləri rahatlıqla oxuya bilir. Bu isə xarici dil öyrənəndə özünəinamın artmasına səbəb olur.

2. Analitik yanaşma

Analitik yanaşma sintentik yanaşmanın əksi kimi izah olunur. Bu tip yanaşmadan istifadə edən xarici dil müəllimi oxunun tədrisinə xarici dildəki sözlərin bütöv şəkildə oxunuşunu öyrədərək başlayır. Sonrakı mərhələdə xarici dil müəllimi sözlərin tərkibindəki hərf birləşmələrini ayıraraq həmin hərf birləşməsinin istifadə edildiyi digər sözlərin oxunuşunu öyrədir. Məsələn: İngilis dili müəllimi ilk əvvəl **night** (gecə) sözünün oxunuşunu öyrədir. Digər mərhələdə ingilis dili müəllimi sözdəki **-ight** hərf birləşməsini ayıraraq oxunuşunu izah etdikdən sonra öyrənilərdən həmin hərf birləşməsinin olduğu **fight** (döyüş), **sight** (görmə, mənzərə) kimi sözlərin oxunuşunu tələb edir. Analitik yanaşma xarici dilin tədrisində özünəməxsus yeri olan Bütünlənmiş dil metodunun əsasını təşkil edir [5, s. 108]. Analitik yanaşma xarici dil öyrənilələrin lüğət ehtiyatının zənginləşdirilməsinə, söz ailələrinin daha rahat yadda qalmasına kömək etsə də, əzbərə əsaslandığı və müəllimin nəzarəti olmadan öyrənilələr tərəfindən müstəqil şəkildə tətbiq edilə bilməməyinə görə xarici dildə oxu bacarığının formalaşdırılmasında tək deyil, digər yanaşmalarla vəhdətdə istifadə olunmalıdır.

3. Multisensor yanaşma

Multisensor yanaşmanın əsas mahiyyəti ondan ibarətdir ki, xarici dil müəllimi oxunu tədris edərkən öyrənənin bir neçə duyğu reseptoruna eyni anda təsir göstərsin. Xarici dil müəllimi öyrənilələrdən qumun və ya tərəş köpüyünün üzərində hərfləri, hərf birləşmələrini və ya sözləri yazmağı tələb edə bilər. Bu zaman öyrənənin eyni anda həm görmə, həm eşitmə, həm də toxunma sensorları işləyəcəkdir. Bundan əlavə xarici dildə oxunun tədrisi prosesində müəllim maqnitləşdirilmiş hərflərdən, üzərində hərf və ya söz təsvir edilən müxtəlif konstruktorlardan istifadə edə bilər. Multisensor yanaşma özünün əyləncəli, maraqlı xarakteri və xarici dildə oxunun tədrisni yadda qalan etməsi ilə seçilir. Kiçik yaşlı uşaqlar, öyrənmə çətinliyi, xüsusilə disleksiyası olan öyrənilələr üçün istifadə oluna biləcək ən effektiv yanaşma multisensor yanaşmadır.

4. Kontekstual yanaşma

Kontekstual yanaşmadan istifadə edən xarici dil müəllimi xarici dildə oxunu mətnlər əsasında tədris edir. Məsələn: İngilis dili müəllimi **-sh** hərf birləşməsini **ship** (gəmi) sözünə aid

qısa hekayə və ya **-ing** hərf birləşməsini həmin hərf birləşməsinin çox sayda istifadə edildiyi şəirlə öyrədə bilər [7]. Kontekstual yanaşmanın əsas üstünlüyü ondan ibarətdir ki, öyrənənlər xarici dildə oxunu mətnlər (qısa hekayələr, şəirlər, nağıllar və s.) vasitəsilə əzbərləmədən böyük maraq və yorulmadan öyrənirlər. Məsələn: İngilis dili müəllimi **-ly** hərf birləşməsinin oxunuşunu öyrətmək üçün məşhur ingilis uşaq mahnısının sözlərindən istifadə edə bilər:

Fly, fly, fly the butterfly	(Uç, uç, uç kəpənək)
In the garden, it's flying the high	(Bağda, yüksəkdən uçur)
In the meadow, it's flying the low	(Çəmənlikdə, alçaqdan uçur)
Fly, fly, fly the butterfly	(Uç, uç, uç kəpənək)

Mahnıların sözləri xarici dildə oxunun tədrisində olduqca effektivdir. Mahnıların ritmi, qafiyəsi və musiqisi mətnin oxunuşunu daha asan və yadda qalan edir. Xarici dildə oxunun formalaşdırılmasında uğurla istifadə oluna biləcək bir digər mətn növü real həyatdan götürülən orijinal mətnlərdir. Orijinal mətnlərə menyular, bukletlər, reklam mətnləri, qəzet və jurnal məqalələri və s. misal göstərilə bilər [9]. Mətnlərin real həyatla əlaqəli olması xarici dildə oxunun tədrisini daha da maraqlı edir. Bütün üstün cəhətlərinə baxmayaraq kontekstual yanaşma tək başına xarici dildə oxunun tədrisi üçün kifayət etmir. Bu yanaşma digər yanaşmalarla vəhdətdə istifadə edilməlidir.

Xarici dilin tədrisində oxu bacarığının formalaşdırılmasının prinsipləri

1. Xarici dildə oxunun tədrisinə başlamazdan əvvəl müəllim ən birinci öyrənənlərin xarici dil bilik və bacarıqlarının səviyyəsini dəqiq müəyyənləşdirməlidir. Xarici dil müəllimi oxu dərslərinin təşkilində istifadə edəcəyi yanaşmanı seçməzdən əvvəl öyrənənin əvvəlcədən hansı hərfləri və ya hərf birləşmələrini oxuya bildiyini və hansı hərf və ya hərf birləşmələrini oxuyarkən çətinlik çəkdiyini müəyyənləşdirməlidir. Yalnız bundan sonra öyrənənin oxu bacarığının səviyyəsinə uyğun xarici dil müəllimi oxu dərslərinin proqramına, müddətinə, dərs materialına, tapşırıq və oxu fəaliyyətlərinə, hansı yanaşmadan istifadə edəcəyinə, öyrənənin oxu bacarığının inkişafına hansı üsullarla nəzarət edəcəyinə və ən nəhayət, qiymətləndirmə metodlarına qərar verir.

2. Hər bir xarici dil öyrənənin özünəməxsus xarakteri, psixologiyası və öyrənmə qabiliyyəti olur. Xarici dil müəllimi oxu dərslərini təşkil edərkən hər bir öyrənənə individual yanaşmalı, onun diqqətini cəlb etməyi bacarmalı və motivasiyasının azalmağına və ya itməyinə mane olmalıdır. Məsələn: Bəzi öyrənənlər xarici dildə ucadan heç bir çətinlik çəkmədən oxuya bildiyi halda, utancaq xarakterli öyrənənlər sinifdə ucadan oxumaqda ciddi problemlər yaşayırlar. Bu isə öz növbəsində həmin xarici dil öyrənənlərdə oxu bacarığının formalaşmasına mənfi təsir göstərir. Çünki xarici dil müəllimi yalnız öyrənənləri ucadan oxudaraq onların oxu

bacarığının səviyyəsini müəyyələşdirə, oxuyarkən hansı çətinliklərlə üzləşdiyini anlaya və bu çətinliklərin aradan qaldırılması üçün ona köməklik göstərə bilər. Bu səbəbdən xarici dil müəllimi hər bir öyrənənin özünü rahat hiss etdiyi, stressiz dərslər mühiti yaratmalıdır.

3. Xarici dilin tədrisində oxu dərsləri sadəcə mürəkkəbə doğru aparılmalıdır. Xarici dil müəllimi ilk əvvəl hərf və hərf birləşmələrinin oxunuşunu öyrətməli, daha sonra sözlərin və mətnlərin oxunuşunun tədrisinə başlamalıdır. Xarici dil müəllimi hərfələrin oxunuşunu öyrədərkən səbirli olmalı, hər bir hərfin öyrənənlər tərəfindən tam mənimsənildiyinə dəqiq əmin olmalıdır. Hər yeni hərf tədris edilərkən əvvəl keçilən hərfələr təkrarlanmalı və bütün hərfələrin olduğu sözlər oxunmalı, müxtəlif təkrarlayıcı tapşırıqlar edilməli və oxu fəaliyyətləri həyata keçirilməlidir. Hər hansı hərfin və ya hərf birləşməsinin oxunuşunun düzgün tədris edilməməsi gələcəkdə geniş mənada xarici dildə oxunulan mətnin tam anlaşılmağına səbəb olacaqdır.

4. Xarici dil müəllimi oxu dərslərində istifadə edəcəyi oxu tapşırıqlarını və fəaliyyətlərini diqqətlə seçilməlidir. Oxu tapşırıqları təkrarlayıcı tapşırıqlar, mətnlə bağlı tapşırıqlar və s. ola bilər. Oxu fəaliyyətlərinə misal kimi xarici dil müəllimin eyni mətni bütün sinifə ucadan oxutması və ya bir neçə hərfi lövhədə yazıb öyrənənlərdən həmin hərfələrdən ibarət müxtəlif sözlər tapmaqlarını tələb etmək göstərilə bilər. Oxu tapşırıqları və fəaliyyətləri öyrənənlərin bilik və bacarıq səviyyəsinə uyğun olmalıdır. Həddindən artıq sadə və ya çətin tapşırıqlar öyrənənin diqqətinin və marağının azlmasına səbəb olacaqdır.

5. Xarici dil müəllimi oxu dərslərini təşkil edərkən qısa və aydın sessiyalara önəm verməlidir. Pedaqoji təcrübə göstərir ki, qısa və aydın dərslər uzun və mürəkkəb qurluqlu dərslərdən daha effektivdir. Uzun və çətin oxu dərsləri öyrənin motivasiyasının azalmasına və dərslə diqqətini cəmləməkdə çətinlik yaşamasına səbəb olacaqdır. Oxunuşu 10 dəqiqəni keçməyən mətnlərdən, sadə və anlaşılıqlı dərsləklərdən istifadə edilməlidir. Təxmin edilənin əksinə xarici dil müəllimi oxu dərslərinin təşkilində texnologiyadan az istifadə etməlidir [7]. Qısa filmlər, təqdimatlar, musiqili videolar öyrənənlərin diqqətinin yayınmasına səbəb olacaqdır.

6. Kontekstual yanaşmanın əsasını təşkil etdiyi Bütünlənmiş dil metodu 1990-cı illərdə ABŞ-ın təhsil sistemində yalnız xarici dildə oxunun tədrisində deyil, geniş mənada xarici dilin tədrisində tətbiq edilmiş və böyük populyarlıq qazanmışdır [5, s. 108]. Bu metodun uğur qazanmasının əsas səbəbi odur ki, xarici dilin tədrisində dilçilər tərəfindən hazırlanmış, linqvistik məqsədli və öyrənənlərin biliyini təkrara əsaslanaraq möhkəmləndirən mətnlərdən deyil, real həyata əsaslanan, bir çox hallarda öyrənənlərin özləri tərəfindən hazırlanan mətnlərdən istifadə edilməsidir. Real həyatdan götürülmüş mətnlərin xarici dildə oxunun

tədrisində böyük əhəmiyyəti vardır. Öyrənənlər öz şəxsi həyat təcrübələri ilə əlaqələndirə bildikləri mətnləri daha yaxşı anlayır və daha maraqla oxuyurlar [5, s.110]. Oxunulacaq mətnlərin öyrənənlər tərəfindən individual və ya qrup şəklində dərs mühitində hazırlanması oxu dərsinin keyfiyyətinin artmasına, daha çox yadda qalmasına səbəb olur. Bu səbəbdən xarici dil müəllimi xarici dildə oxu bacarığını formalaşdırarkən real həyatdan götürülmüş mətnlərə üstünlük verməlidir.

7. Xarici dildə oxunun formalaşdırılmasının vacib tərkib hissələrindən biri də öyrənənlərin sinifdən kənarında gündəlik oxu məşqləri ilə məşğul olmağıdır. İlk vaxtlar xarici dil öyrənən vərdiş halına gətirənə qədər oxu məşqlərinin mətnləri asan və müddəti az olmalıdır. Xarici dil öyrənən özü müstəqil şəkildə sinifdən kənar oxu məşqlərini idarə edə biləcək səviyyəyə çatana qədər xarici dil müəllimi ona nəzarət etməli, istiqamətləndirməli və rəğbətləndirməlidir. Sinifdən kənar oxu ekstensiv oxu adlanır və tədris xarakterli deyil əyləncə məqsədlidir [2, s. 265]. Ekstensiv oxunun bu mahiyyəti onun xarici dildə oxunun tədrisində rolunu azaltmır, əksinə artırır. Xarici dil öyrənən heç bir məcburiyyət, stress və məhdudiyət hiss etmədən öz maraq, bilik və bacarıq səviyyəsinə uyğun mətn seçib istədiyi vaxt və istədiyi şəraitdə oxuya bilir. Bu isə xarici dil öyrənənin öz zəif və güclü tərəflərini daha yaxşı anlamağına və oxuyarkən çətinlik çəkdiyi məqamları daha dəqiq müəyyənləşdirməyinə kömək edir. Ümumiyyətlə, ekstensiv oxu xarici dilin tədrisində əvəzolunmaz rola malikdir. Daim ekstensiv oxu ilə məşğul olan xarici dil öyrənən digər öyrənənlərlə müqayisədə xarici dili daha dərinləndirən mənimsəyir, daha yaxşı danışır və anlayır. Ekstensiv oxu həm də xarici dil öyrənənlərin dünyagörüşünün və intellekt səviyyəsinin yüksəldilməsinə xidmət edir. Xarici dil müəllimi bütün bu cəhətləri nəzərə alaraq xarici dildə oxu dərslərini təşkil edərkən ekstensiv oxunun təşkilinə və nəzarətinə xüsusi önəm verməlidir.

8. Xarici dil müəlliminin monitoring və qiymətləndirmə metodu da xarici dildə oxunun tədrisində böyük əhəmiyyət daşıyır. Xarici dil müəllimi hər bir öyrənəndə oxu bacarığının inkişafına daimi nəzarət etməli, onların hər birinin xarici dildə mətn oxuyarkən hansı məqamlarda çətinlik çəkdiqlərini dəqiq və vaxtında müəyyənləşdirməli və bu çətinliklərin aradan qaldırılması üçün lazımdırsa, hətta, tədris proqramını da yenidən hazırlamalıdır. Çünki xarici dil öyrənənin hər hansı hərfin və ya hərflə birləşməsinin oxunuşunu bilməməsi və ya anlamaması gələcəkdə onun xarici dili mənimsəməsində böyük çətinliklərə səbəb olacaqdır. Xarici dil öyrənən düzgün oxumadığı sözü düzgün yazma və danışarkən düzgün tələffüz edə bilməyəcək. Xarici dil müəlliminin öyrənənlərin oxu bacarığını qiymətləndirməsi digər bütün qiymətləndirilmələr kimi ədalətli, anlaşılıq və motivasiya edici olmalıdır.

Nəticə

Xarici dildə oxunu tədris etmək hərfləri öyrətmək kimi başa düşüldüyü üçün asan proses hesab edilir. Lakin bu sahədəki elmi araşdırmalar və pedaqoji təcrübə göstərir ki, xarici dildə oxu bacarığının formalaşdırılması çətinliklərlə müşayiət olunan mürəkkəb və ciddi prosesdir. Xarici dildə oxuya bilmək bacarığı tam və düzgün formalaşmamış şəxs mətni oxuyarkən oxuya bilmədiyi sözlərin üstündən keçə, səhv oxuya və ya sözdəki hərflərin yerini dəyişə bilər. Bu hal isə yalnız mətnin düzgün oxunuşuna təsir etmir, geniş mənada mətnin düzgün dərk edilməsinə mənfi təsir göstərir, bəzən isə mətnin anlaşılmasına səbəb olur. Düzgün oxuya bilməyən şəxs müvafiq olaraq xarici dildə düzgün yazı yaza bilmək bacarığına da malik ola bilməyəcək. Oxu bacarığı formalaşmamış öyrənənin xarici dildə akademik həyatında müvəffəqiyyət qazanması da qeyri-mümkündür. Bütün bu səbəbləri nəzərə alaraq müəllim xarici dilin mənimsənilməsinə birbaşa təsir göstərən oxu bacarığının formalaşmasına məsuliyyətlə yanaşmalı, oxu dərslərinin təşkilində məqalədə sadalanan bütün prinsiplərə əməl etməli və yalnız bir yanaşmadan deyil, bir neçə yanaşmadan eyni anda, vəhdətdə istifadə etməlidir.

Tövsiyə olunur ki, xarici dildə oxu bacarığının tədrisinin ilkin mərhələsində analitik yanaşmadan istifadə olunsun. Analitik yanaşma digər bütün yanaşmalarla müqayisədə öyrənənlərin istənilən yaş qrupuna, istənilən bilik və bacarıq səviyyəsinə uyğun gəldiyi kimi, həm də təhsilin bütün səviyyələrində uğurla istifadə edilə bilən yanaşmadır. Özünün universal xarakteri və xarici dildə oxu bacarığını ən sadə üsulla formalaşdırma bilmək xüsusiyyətinə malik olması ilə seçilən analitik yanaşma xarici dil müəllimləri tərəfindən ən çox etibar edilən və uzun illərdə istifadə olunan oxu yanaşmasıdır. Digər yanaşmalar özlərinin müasirliyi ilə seçilir. Xüsusilə, sintetik yanaşmadan istifadə olduqca yenidir və demək olar ki, sınaq mərhələsindədir. Analitik yanaşmadan fərqli olaraq sintetik yanaşma xarici dil müəllimindən xüsusi hazırlıq tələb edir. Sintetik yanaşmanın bir digər fərqli və mənfi tərəfi ondan ibarətdir ki, öyrənənlər bu yanaşmadan müstəqil şəkildə istifadə edə bilmirlər, onlar daim xarici dil müəlliminin istiqamətləndirməsinə və nəzarətinə ehtiyac duyurlar. Bu səbəbdən tövsiyə olunur ki, xarici dildə oxunun tədrisində sintetik yanaşmadan analitik yanaşmaya köməkçi yanaşma kimi istifadə olunsun və dərslər hər iki yanaşmanın vəhdəti əsasında təşkil olunsun.

Xarici dildə oxu bacarığının formalaşdırılmasında istifadə edilən müasir yanaşmalardan biri də multisensor yanaşmadır. Multisensor yanaşma məktəbəqədər təhsil və ibtidai sinif üçün ən effektiv yanaşmalardan biri hesab edilir. Xüsusilə, öyrənmədə çətinlik çətmə, diqqət əksikliyi olan, hiperaktiv və disleksiyalı uşaqlar üçün multisensor yanaşma əvəz edilməzdir. Bununla yanaşı daha böyük yaş qrupunda olan xarici dil öyrənənlərdə istifadəsi tövsiyə olunmur. Yetkin

yaşda öyrənənlər bu yanaşmanı darıxdırıcı, mənasız və uşaqsayağı hesab edəcəklər. Xarici dildə oxu bacarığının formalaşdırılmasının ən son mərhələsində kontekstual yanaşmadan istifadə xarici dil öyrənənlərin yeni əldə etdikləri oxu bacarığının möhkəmləndirilməsində böyük rol oynayacaqdır.

Ədəbiyyat

1. Əliyeva, F. Xarici dil dərslərində oxu bacarıqlarının tədrisi zamanı istifadə olunan metodlar və onların təhlili (2025) Bakı: Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Magistrant, №8 (28), s. 211-216.
2. Kamilli, Ş. Xarici dilin tədrisində oxu vərdişlərinin və bacarıqlarının mənimsənilməsinin əhəmiyyəti (2025) Bakı: Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Magistrant, № 8(28), s.262- 268.
3. Arıkan, A., Zorba, M. G. İngiliz dili və ədəbiyyatı öğrencilerinin okuma alışkanlıkları (2027) Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, №43, s. 51-63.
4. Cain, K., Oakhill, J. C5. Reading Comprehension Difficulties (2004) Nunes, T., Bryant P. (eds), Handbook of Children's Literacy, p. 313-338.
5. Richards, J. C., Rodgers T. S. Approaches and Methods in Language Teaching (2001) Cambridge: Cambridge University Press, p. 270
6. Spratt, M. The TKT Teaching Knowledge Test Course Modules 1,2 and 3/ Spratt, M., Pulverness, A. and Williams, M., (2024) Cambridge: Cambridge University Press, p. 256
7. Hudson, J. (2022, 1 dekabr). Different methods of teaching phonics. The Schoolhouse. <https://www.theschoolhouse.org/post/different-methods-of-teaching-phonics>
8. Green, C. (2013, 22 fevral). Making reading communicative. British Council; BBC. <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/knowning-subject/articles/making-reading-communicative>
9. Case, A. (2012, 17 fevral). Using authentic materials. British Council; BBC. <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/planning-lessons-and-courses/using-authentic-materials>

PRINCIPLES AND WAYS OF FORMING READING SKILLS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Sh.R. Kamilli

Azerbaijan State Pedagogical University, Academician Hasan Aliyev, 104, Baku, Azerbaijan

Abstract. In the modern world, where the importance of global communication is increasing, one of the main requirements for people to live a better life, receive education and have better job opportunities is to have knowledge of a foreign language. The article examines the principles and ways of forming reading skills, which is one of the main and initial stages of mastering a foreign language. Also, the essence and role of analytical, synthetic, multisensory and contextual approaches are clarified in the article.

Keywords: Reading skills, analytical approach, synthetic approach, multisensory approach, contextual approach.